



Vaše značka 76526/18/4000
Sp. zn. 2208/2018/VOP/JF
Č. j. KVOP-24098/2019
Datum 3. června 2019

Vážený pan
Ing. Boris Stabryn
ředitel
Česká obchodní inspekce, Inspektorát
pro Olomoucký a Moravskoslezský kraj
Provozní 5491/1
722 00 Ostrava

Vážený pane řediteli,

píši Vám ve věci paní A. (dále jen „stěžovatelka“), která se na mě obrátila s podnětem v loňském roce. Nesouhlasila s postupem Vašeho inspektorátu při projednávání přestupku Městského dopravního podniku města X, a. s. (dále jen „dopravce“), který spočíval v tom, že řidič vozu městské hromadné dopravy odmítl přepravit syna stěžovatelky se psem pro epileptika bez náhubku.

Především bych Vám chtěla poděkovat za zaslání kopie veškeré spisové dokumentace v této věci. Vážím si toho, že se Váš inspektorát podněty stěžovatelky zabýval a že u dopravce provedl opakovanou kontrolu. Zvláště si pak cením toho, že při šetření spotřebitelských podnětů používáte antidiskriminační zákon¹ a že při řešení podnětů, které se týkají práv spotřebitelů doprovázených asistenčními a vodicími psy, zohledňujete doporučení veřejného ochránce práv.²

Chtěla bych Vám sdělit, že **jsem v postupu Vašeho inspektorátu při projednávání přestupku dopravce zjistila pochybení**. Spatřuji ho v tom, že Váš inspektorát v rozporu se zásadou zákonnosti zakotvenou v ustanovení § 2 odst. 1 správního řádu³ nepoužil ustanovení § 18b odst. 2 zákona o silniční dopravě⁴, které na případ dopadá. Přijměte prosím následující vysvětlení.

Případ stěžovatelčina syna je specifický v tom, že na postup dopravce dopadají právní předpisy, které mohou být v některých ohledech v rozporu. Konkrétně se jedná o antidiskriminační zákon, podle kterého nesmí dopravce zákaznicky se zdravotním postižením znevýhodňovat a musí jim určitým způsobem vycházet vstříc, a předpisy výslovně regulující činnost dopravců (zákon o silniční dopravě a přepravní řád⁵).

1 Zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů.

2 Doporučení veřejného ochránce práv pro přístup vodicích a asistenčních psů do veřejných prostor ze dne 10. srpna 2010, sp. zn. 31/2010/DIS/JKV, dostupné z <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/2682>.

3 Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

4 Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů.

5 Vyhláška č. 175/2000 Sb., o přepravním řádu pro veřejnou dráží a silniční osobní dopravu, ve znění pozdějších předpisů.

Za této situace klade projednávání přestupku diskriminace spotřebitele na Českou obchodní inspekci vysoké nároky. Rozhodla jsem se proto rozebrat platnou právní úpravu podrobněji.

Skutkové okolnosti

Dne 20. února 2017 řidič vozidla dopravce nejdříve slovně napadl a posléze vykázal z vozidla syna stěžovatelky. Odmítal jej přepravit v doprovodu asistenčního psa bez náhubku, přestože pes byl zřetelně označen jako asistent epileptika. Stěžovatelka se následně obrátila na Váš inspektorát, který dne 22. ledna 2018 vydal příkaz ukládající dopravci pokutu za správní delikt diskriminace spotřebitele, a to ve výši 20 000 Kč. Dopravce podal proti příkazu včas odpor. V odůvodnění uvedl, že smluvní přepravní podmínky, podle kterých řidič postupoval, jsou v souladu s přepravním řádem. Váš inspektorát pak dne 26. února 2018 vydal usnesení, kterým správní řízení zastavil.

Zákaz diskriminace

Podle ustanovení § 6 zákona o ochraně spotřebitele nesmí prodávající při poskytování služeb spotřebitele diskriminovat. Porušení tohoto zákazu je pak přestupkem, za který lze uložit pokutu až do výše 3 000 000 Kč.⁶ Provozování městské hromadné dopravy představuje službu, a zákaz diskriminace tak dopadá na dopravce. Jeho porušením naplní skutkovou podstatu přestupku, jehož projednání je v působnosti České obchodní inspekce.

Otázku, co představuje diskriminaci spotřebitele, je potřeba zodpovědět ve světle judikatury Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“). Podle NSS je při výkladu zákazu diskriminace obsaženého v ustanovení § 6 zákona o ochraně spotřebitele kromě jiného nutné vycházet z definic obsažených v antidiskriminačním zákoně.⁷

Ve shodě se zákonem o ochraně spotřebitele antidiskriminační zákon zakazuje diskriminaci z důvodu zdravotního postižení v přístupu ke službám.⁸ Rozlišuje přitom diskriminaci přímou a nepřímou a definuje některé zvláštní formy diskriminace. Dále se zaměřím na otázku, **zda postup dopravce naplňuje definici nepřímé diskriminace.**

Otázku, zda určité chování představuje nepřímou diskriminaci, je nutné zodpovědět ve dvou krocích. Nejdříve je potřeba zkoumat, zda posuzované zdánlivě neutrální pravidlo či praxe, na jehož základě osoba podezřelá z diskriminace jednala, znevýhodňuje skupinu osob vymezenou diskriminačním důvodem. Pokud tomu tak není, nemůže se jednat o zákonem zakázanou nepřímou diskriminaci. I když však ke znevýhodnění dochází, nemusí dané jednání nutně představovat diskriminaci. Ve druhém kroku je totiž potřeba zjišťovat, zda současně neexistují okolnosti, které by toto znevýhodnění ospravedlnily.

6 Podle ustanovení § 24 odst. 7 písm. c) a odst. 14 písm. c) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů.

7 Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2014, č. j. 4 As 1/2014 – 28, www.nsoud.cz.

8 Podle ustanovení § 1 odst. 1 písm. j) antidiskriminačního zákona.

Skryté znevýhodnění

Podle ustanovení § 3 odst. 1 věty první se nepřímou diskriminací rozumí takové jednání nebo opomenutí, kdy na základě zdánlivě neutrálního ustanovení, kritéria nebo praxe je osoba z důvodu zdravotního postižení znevýhodněna oproti ostatním. Je tedy nutné zkoumat naplnění dvou znaků:

- (1) existenci zdánlivě neutrálního ustanovení, kritéria nebo praxe a
- (2) znevýhodnění osob se zdravotním postižením, ke kterému dochází v důsledku jeho uplatnění.

Skutkové okolnosti tohoto případu tomuto vymezení odpovídají. Jestliže smluvní přepravní podmínky dopravce stanovují, že každý pes, který není přepravován ve schráně, musí mít – s výjimkou vodícího psa nevidomého a asistenčního psa-průvodce držitele průkazu ZTP-P – bezpečný náhubek, je to ustanovení zdánlivě neutrální. Tento požadavek však znevýhodňuje některé cestující se zdravotním postižením využívající asistenčního psa, který je vycvičen, aby majiteli v některých ohledech pomáhal bez náhubku (např. podáváním věcí, které upadnou na zem, nebo poskytováním psychické podpory při záchvatu). Cestující, kteří využívají této pomoci asistenčního psa, nemohou služeb nabízených dopravcem využít, případně je pro ně cestování nekomfortní a potenciálně nebezpečné.

Smluvní přepravní podmínky dopravce obsahují zdánlivě neutrální pravidlo, při jehož uplatňování dochází ke znevýhodnění osob se zdravotním postižením, a zakládají tak důvodné podezření z porušení antidiskriminačního zákona. Lze tedy přistoupit k druhému kroku, tedy položit si otázku, zda existují okolnosti, které by ospravedlnily toto znevýhodnění.

Ospravedlnění znevýhodnění – legitimní cíl, přiměřenost a nezbytnost

Podle ustanovení § 3 odst. 1 věty druhé se o nepřímou diskriminaci nejedná, pokud je rozlišování objektivně odůvodněno legitimním cílem a prostředky k jeho dosažení jsou přiměřené a nezbytné. Aby tedy rozlišování bylo dovolené, musí být současně splněny tři podmínky:

- (1) ustanovení, kritérium nebo praxe je objektivně odůvodněno legitimním cílem,
- (2) prostředky k jeho dosažení jsou přiměřené a
- (3) prostředky k jeho dosažení jsou nezbytné.

Za nepochybné pokládám, že **zajištění bezpečnosti cestujících ve veřejné dopravě je legitimním cílem**. Platí to tím spíše, že zákon o silničním provozu ukládá dopravci povinnost pečovat o bezpečnost přepravovaných osob.⁹ První podmínka je tedy splněna

⁹ Podle ustanovení § 18 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu.

a klíčové v tomto případě je posouzení požadavku, aby pes měl náhubek, ve světle přiměřenosti a nezbytnosti.

Domnívám se, že ustanovení antidiskriminačního zákona je zapotřebí vykládat ve shodě s judikaturou Soudního dvora Evropské Unie (dále jen „SDEU“). Antidiskriminační zákon transponuje předpisy Evropské unie a vymezení pojmu nepřímé diskriminace přebírá doslova z ustanovení článku 2 odst. 2 písm. b) bod i) směrnice 2000/78/ES. Výklad tohoto ustanovení se mnohokrát stal předmětem rozhodování SDEU.¹⁰

SDEU pojem přiměřenosti vykládá tak, že je potřeba zkoumat, zda je daný prostředek schopen vést k naplnění stanoveného cíle. V daném případě se mi jeví jako nepochybné, že **podmínka přiměřenosti splněna je**, neboť pes opatřený náhubkem nemůže ohrozit bezpečnost dalších cestujících.

Kritérium nezbytnosti podle SDEU znamená, že daného cíle nelze dosáhnout prostředky mírnějšími, tedy prostředky, které méně zasahují do práv a zájmů dotčených osob. V daném případě tedy půjde o to posoudit, zda dopravce může dostatečně zajistit bezpečnost cestujících jinak než striktním požadavkem, aby asistenční pes byl během přepravy opatřen náhubkem. Jsem přesvědčena, že ke správnému zodpovězení této otázky je zapotřebí pečlivě posoudit, nakolik je asistenční pes bez náhubku nebezpečný.

Aby mohl asistenční pes plnit svoje funkce a účinně pomáhat osobě se zdravotním postižením, musí projít speciálním výcvikem. Je-li výcvik proveden dostatečně kvalitně, vycvičený pes není pro člověka nebezpečný. Vycvičení psi jsou naučeni nereagovat agresivně ani v případě, kdy jsou sami ohroženi (například jim někdo omylem šlápne na tlapku), neměli by tedy ani bez náhubku ohrozit další cestující.¹¹

Zároveň však nelze odhlédnout od skutečnosti, že výcvik psů je podle platné právní úpravy provozován jako živnost volná, pro kterou nejsou stanoveny žádné zvláštní podmínky. V praxi se tak kvalita výcviku může lišit. Posouzení, zda konkrétní pes skutečně nepředstavuje nebezpečí pro další cestující, bude záviset na tom, který subjekt výcvik provedl. Existují dvě mezinárodní organizace sdružující subjekty, které provádějí výcvik psů určených pro osoby se zdravotním postižením.¹² Obě organizace si kladou za cíl zajistit, aby psi se zvláštním výcvikem poskytovali svým majitelům kvalitní služby. Z tohoto důvodu věnují velkou pozornost kvalitě výcviku a vyvinuly minimální standardy, které musejí členské subjekty splňovat. V České republice je několik subjektů, jež jsou členy některé z těchto organizací. Kromě toho je zde několik dalších subjektů, které o členství usilují. Výcvik prováděný těmito subjekty splňuje mezinárodní standardy. Domnívám se, že pokud byl pes vycvičen některým z těchto subjektů, nepředstavuje ani bez náhubku pro člověka nebezpečí.

10 Klíčovým je zejména rozsudek Soudního dvora ze dne 13. 5. 1986, Bilka - Kaufhaus GmbH proti Karin Weber von Hartz, C 170/84.

11 Asistenční psi jsou vybíráni pouze z určitých plemen, která se svou povahou k tomu hodí. Kromě toho se vždy posuzuje individuální povaha každého psa.

12 Těmito organizacemi jsou Assistance Dogs Europe a The International Guide Dog Federation.

Přikláním se tedy k závěru, že **smluvní přepravní podmínky dopravce stanovením striktního požadavku, aby někteří asistenční psi byli opatřeni náhubkem, podmínku nezbytnosti nesplňují**. Dopravce totiž může dostatečně zajistit bezpečnost cestujících prostředkem mírnějším, a to požadavkem, aby majitel psa předložil osvědčení o tom, že pes byl vycvičen mezinárodně uznaným subjektem.

Na základě shora uvedeného se domnívám, že **požadavek, aby asistenční pes byl během přepravy opatřen náhubkem, představuje nepřímou diskriminace z důvodu zdravotního postižení ve smyslu antidiskriminačního zákona**.

Dopravní předpisy

Vztahy vznikající při provozování veřejné dopravy jsou právním řádem poměrně podrobně upraveny. Právní předpisy stanovují konkrétní povinnosti nejen dopravcům, ale i cestujícím. Tyto povinnosti jsou upraveny zákonem o silniční dopravě, vyhláškou (přepravním řádem) a smluvními přepravními podmínkami, které vydává dopravce.

Podle **zákona o silniční dopravě** je dopravce povinen:

- pečovat o bezpečnost přepravovaných osob a jejich zavazadel a
- vytvářet podmínky pro přepravu osob s omezenou schopností pohybu a orientace.¹³

Cestující je pak povinen dodržovat přepravní řád a smluvní přepravní podmínky.¹⁴ Za tím účelem přiznává zákon pracovníkům dopravce určitá oprávnění. Řidič vozidla je tak oprávněn:

- vyloučit z přepravy cestujícího, který přes upozornění nedodržuje přepravní řád, a
- nepřipustit k přepravě nebo vyloučit z přepravy zvíře, pokud je překážkou bezpečné a pohodlné přepravy cestujících nebo ohrožuje jejich zdraví.¹⁵

Zákon o silniční dopravě zmocňuje Ministerstvo dopravy k vydání přepravního řádu v podobě obecně závazné vyhlášky, ve které ministerstvo podrobněji vymezuje podmínky pro přepravu osob, zavazadel, věcí a živých zvířat. Zákon však počítá s tím, že se dopravci mohou od přepravního řádu v určitých oblastech odchýlit. Dopravci mohou **odlišně od přepravního řádu upravit (mimo jiné) podmínky pro přepravu zvířat**.¹⁶ Tyto podmínky pak dopravci stanovují prostřednictvím smluvních přepravních podmínek, které jsou povinni vydat a uveřejnit.¹⁷

Podle **přepravního řádu** vydaného Ministerstvem dopravy mohou beze schrány cestující vzít s sebou do vozidla psa pouze tehdy, pokud má bezpečný náhubek a je držen

13 Podle ustanovení § 18 odst. 1 písm. g) a h) zákona o silniční dopravě.

14 Podle ustanovení § 18a odst. 2 písm. a) téhož zákona.

15 Podle ustanovení § 18a odst. 1 písm. a) a písm. b) téhož zákona

16 Podle ustanovení § 18b odst. 2 téhož zákona.

17 Podle ustanovení § 18 odst. 1 písm. b) téhož zákona.

na vodítku nakrátko. Z přepravy nelze vyloučit vodícího psa doprovázejícího nevidomou osobu, jakož i služebního psa, ani nelze jeho přepravu odmítnout.¹⁸ Přepravní řád také stanovuje, že smluvní přepravní podmínky vyhlášené dopravcem nesmějí být s ním v rozporu.¹⁹

Smluvní přepravní podmínky vydané dopravcem v článku 8 odst. 2 stanovují, že řidič může povolit přepravu psa za těchto podmínek:

- má bezpečný náhubek a je držen na vodítku,
- vodící pes nevidomého, resp. asistenční pes (průvodce držitele průkazu ZTP-P) nemusí být při přepravě vybaven náhubkem.

Dopravce tedy využil možnost stanovenou zákonem o silniční dopravě a podmínky přepravy živých zvířat upravil odlišně od přepravního řádu, když stanovil výjimku z povinnosti mít náhubek pro vodící psy a asistenční psy provázející držitele průkazu ZTP-P.

Postup inspektorátu

Podle odůvodnění příkazu ze dne 22. ledna 2018 se dopravce dopustil přestupku (respektive správního deliktu podle tehdy účinného znění zákona o ochraně spotřebitele) diskriminace spotřebitele tím, že řidič neodůvodněně jednal se zdravotně postiženým člověkem jinak, než by ve srovnatelné situaci jednal s člověkem zdravým, protože podmiňoval jeho nástup do vozidla opatřením asistenčního psa náhubkem.

Dopravce včas podal proti příkazu odpor. V odůvodnění vyjádřil nesouhlas se závěrem, že důvodem vykázaní syna stěžovatelky z vozidla bylo jeho zdravotní postižení. Důvodem dle něj byla skutečnost, že se stěžovatel hodlal přepravovat se psem bez náhubku, ačkoliv na to podle přepravního řádu ani podle smluvních přepravních podmínek neměl právo. Dále uvedl, že pes musí mít náhubek z důvodu bezpečnosti a zdraví cestujících a že řidič v dané situaci neměl jinou možnost než stěžovatele do vozidla nepustit, aby k ohrožení bezpečnosti a zdraví cestujících nedošlo.

Váš inspektorát pak řízení zastavil podle ustanovení § 86 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích²⁰ s tím, že spáchání skutku, o němž se vede řízení, nebylo dopravci prokázáno. V odůvodnění usnesení uvedl, že smluvní přepravní podmínky dopravce vycházejí z přepravního řádu a z toho dovodil, že jednání dopravce nenaplnuje beze zbytku skutkovou podstatu přestupku diskriminace spotřebitele.

Způsob, jakým Váš inspektorát odůvodnil zastavení řízení, nemohu pokládat za dostatečný. Především je odůvodnění v rozporu s výrokem usnesení. Dále z něj nelze zjistit, jakými úvahami byl Váš inspektorát veden a z čeho vyvodil závěr, že jednání dopravce skutkovou podstatu přestupku diskriminace spotřebitele nenaplnuje. Váš

18 Podle ustanovení § 23 odst. 3 a odst. 5 přepravního řádu.

19 Podle ustanovení § 49 odst. 2 přepravního řádu.

20 Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.

inspektorát nepoužil ustanovení § 18b odst. 2 zákona o silniční dopravě, jež na případ dopadá.

Nejdříve vysvětlím, v čem vidím rozpor odůvodnění s výrokem usnesení. Výrok zní, že řízení se zastavuje podle ustanovení § 86 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích. Podle tohoto ustanovení správní úřad řízení zastaví, jestliže spáchání skutku, o němž se vede řízení, nebylo obviněnému prokázáno. V daném případě jsou ale skutkové okolnosti nepochybné. Váš inspektorát vyšel z písemného vyjádření čtyř spolužaček syna stěžovatelky, jež byly svědkyněmi předmětného incidentu, jakož i z jejich ústního vysvětlení. Kromě toho dopravce vůbec skutková zjištění nerozporoval. Pokud Váš inspektorát dospěl k závěru, že jednání dopravce nenaplnuje beze zbytku skutkovou podstatu přestupku diskriminace spotřebitele (jak výslovně uvedl v odůvodnění), měl řízení zastavit podle ustanovení § 86 odst. 1 písm. a) zákona přestupcích. Podle tohoto ustanovení správní úřad řízení zastaví, jestliže skutek, o němž se vede řízení, se nestal nebo není přestupkem.

Za závažnější však pokládám pochybení, jež spočívá v nepoužití ustanovení § 18b odst. 2 zákona o silniční dopravě. Váš inspektorát zřejmě přistoupil na argumentaci dopravce, že přepravní řád stanovuje striktní povinnost, aby pes byl během přepravy opatřen bezpečným náhubkem. Pokud by přepravní řád jako předpis podzákoný skutečně stanovoval striktní povinnost, pak by Váš inspektorát byl povinen řízení zastavit bez ohledu na možný rozpor s antidiskriminačním zákonem. Požaduje to totiž judikatura Nejvyššího správního soudu, podle které uložení správní sankce není možné, jestliže k porušení právní normy, za něž má být sankce uložena, nabádá jiná právní norma.²¹ Jenže v daném případě tomu tak není, protože **povinnost opatřit psa bezpečným náhubkem není obecně závazným předpisem stanovena striktně a bezvýjimečně**. Tento závěr bych ráda vysvětlila podrobněji.

Podle ustanovení § 18b odst. 2 zákona o silniční dopravě může dopravce v přepravních podmínkách stanovit podmínky pro přepravu zvířat odlišně od přepravního řádu. Toto ustanovení je dle mého názoru pro posouzení postupu dopravce stěžejní. Přepravní řád sice stanovuje povinnost opatřit psa během přepravy náhubkem a výslovně z ní nestanovuje žádnou výjimku, ale zákon o silniční dopravě ponechává dopravcům možnost uvážení, zda a nakolik se od úpravy v přepravním řádu odchýlí. Nelze tedy říci, že by přepravní řád v nějakém směru dopravce nabádal k porušení antidiskriminačního zákona. Na tomto závěru nic nemění skutečnost, že podle ustanovení § 49 odst. 2 přepravního řádu nesmějí s ním být smluvní přepravní podmínky dopravce v rozporu. Toto ustanovení je dle mého názoru potřeba vykládat v souladu se zákonem o silniční dopravě jako předpisem vyšší právní síly, a to tak, že se dopravce od přepravního řádu nesmí odchýlit v těch případech, kdy to zákon o silniční dopravě neumožňuje. Vzhledem k tomu, že u přepravy živých zvířat je odchylka výslovně povolena, ustanovení § 49 odst. 2 přepravního řádu na tento případ nedopadá.

21 Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. prosince 2006, č. j. 1 As 14/2006 – 68, www.nsoud.cz.

Možnost odchýlit se od úpravy obsažené v přepravním řádu pak samozřejmě není bezbřehá, dopravce musí ve smluvních přepravních podmínkách stanovit podmínky pro přepravu zvířat tak, aby neporušil povinnosti stanovené mu zákonem o silniční dopravě. V této souvislosti je relevantní argument dopravce, který se odvolává především na povinnost zajistit bezpečnost cestujících. Pokládám za nepochybné, že povinnost opatřit psa náhubkem slouží právě k zajištění této bezpečnosti. Avšak povinnosti zajistit bezpečnost cestujících se nelze dovolávat jako absolutní priority. Dopravce má totiž také povinnost vytvářet podmínky pro přepravu osob s omezenou schopností pohybu a orientace.²² Z ničeho přitom nelze dovodit, že by mezi těmito dvěma povinnostmi existovala nějaká hierarchie. Obě povinnosti mají stejnou důležitost a dopravce je musí vyvažovat, přičemž musí vzít v úvahu speciální povahu a výcvik asistenčních a vodicích psů. K porušení zákona přitom dojde, jestliže dopravce z důvodu bezpečnosti nepřiměřeně omezí přepravu osob s omezenou schopností pohybu a orientace. Stejně tak dojde k porušení zákona, jestliže dopravce z důvodu usnadnění přepravy těchto osob nepřiměřeně ohrozí bezpečnost dalších cestujících.

Stranou pozornosti Vašeho inspektorátu dále zůstala skutečnost, že argumentace dopravce je vnitřně rozporná. Dopravce se na jednu stranu dovolává ustanovení § 23 přepravního řádu, které stanovuje povinnost opatřit psa náhubkem, ale na druhou stranu je skutečností, že smluvní přepravní podmínky dopravce se od přepravního řádu odchyľují. Zatímco přepravní řád nestanovuje z povinnosti opatřit psa náhubkem žádnou výjimku, smluvní přepravní podmínky stanovují, že vodicí pes nevidomého a asistenční pes držitele průkazu ZTP-P náhubek mít nemusejí.

Závěr

Vážený pane řediteli, považujte prosím tento **dopis za zprávu o šetření podle ustanovení § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv**.²³ Chtěla bych Vás požádat, abyste se k mým zjištěním vyjádřil a navrhl opatření k nápravě. Budu ráda, když Vaše vyjádření obdržím **do 30 dnů** od doručení tohoto dopisu.

Individuální nápravu v tomto konkrétním případě nežádám. Uvědomuji si, že již není možné zahájit přezkumné řízení. Chtěla bych se ale pokusit o **systémové řešení problému** a příkládám tomu větší význam než uložení pokuty jednomu dopravci. Systémové řešení spatřuji v jednotném postupu všech inspektorátů České obchodní inspekce při posuzování jednání dopravců. Skutečnost je taková, že přeprava živých zvířat je ve smluvních podmínkách různých přepravců provozujících městskou hromadnou dopravu upravena různě. Vodicí a asistenční psi tak nemusejí být během přepravy opatřeni náhubkem například v Praze²⁴, Brně²⁵ nebo Plzni²⁶.

22 Podle ustanovení § 18 odst. 1 písm. h) zákona o silniční dopravě.

23 Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

24 Podle ustanovení článku 7.3 odst. 8 Smluvních přepravních podmínek PID (metro, tramvaje, lanová dráha, autobusy, trolejbusy, plavidla). Dostupné z https://pid.cz/wp-content/uploads/ke-stazeni/tarif/SPP_PID_2018-08-01.pdf.

Práva osob se zdravotním postižením, které využívají doprovodu psa se zvláštním výcvikem, nejsou upravena uceleně. Právní úprava se naopak nachází v řadě předpisů různé právní síly. To dopravce staví do těžké pozice. Na jednu stranu nesmí znevýhodňovat zákazníky se zdravotním postižením a musí vytvářet podmínky pro přepravu osob s omezenou schopností pohybu a orientace, na druhou stranu však musí dodržovat ustanovení řady dopravních předpisů, ze kterých kromě jiného vyplývá povinnost pečovat o bezpečnost přepravovaných osob. Uvědomuji si, nakolik je obtížné správně vykládat a používat stávající právní úpravu, dlouhodobě se proto zasazuji o její změnu. Lidé se zdravotním postižením, kteří využívají pomoci vodících a asistenčních psů, se však dlouhodobě setkávají s nepříjemnými a zbytečnými překážkami v každodenním životě. Není tak podle mého názoru přiměřené pouze čekat na novou úpravu, ale je nutné se pokusit co nejvíce překážek odstranit v rozsahu, který umožňuje stávající právní úprava. **Jsem přesvědčena, že by se věc měla projednat v rámci inspekce, a to se zapojením Ústředního inspektorátu.** Podnikne-li Váš inspektorát nějaké kroky v tomto směru, budu ráda, když mě budete informovat. Ráda se také zúčastním případné diskuse, pokud bude inspekce pokládat za účelné mě k ní přizvat.

Děkuji Vám za spolupráci.

S pozdravem

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., v. r.
veřejná ochránkyně práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

25 Podle ustanovení článku 6 odst. 11 Smluvních přepravních podmínek Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje. Dostupné z <https://www.dpmb.cz/cs/novinky/all>.

26 Podle ustanovení článku 5 odst. 5 písm. g) SMLUVNÍCH PŘEPRAVNÍCH PODMÍNEK platných při přepravě v tramvajích, trolejbusích a autobusech Plzeňských městských dopravních podniků, a. s. Dostupné z <http://www.pmdp.cz/informace-o-preprave/prepravni-podminky/>.